

ZPRAVODAJ

Domova pro seniory Holásecká

DUBEN 2020

Duben je čtvrtý měsíc gregoriánského kalendáře v roce. Má 30 dní.

Před přechodem do gregoriánského kalendáře to byl druhý měsíc v roce. Jméno duben pochází od slova dub.

Duben začíná stejným dnem v týdnu jako červenec a v přestupném roce jako leden.

První dubnový den se nazývá **april**. Už od 16. století je april spojen s různými žertíky a drobnými zlomyslnostmi.

Aprílové počasí označuje počasí nestálé, proměnlivé a používá se i tehdy, pokud se hovoří o proměnlivém a nestálém počasí v jiný čas.

PRANOSTIKY

- Na mokrý duben - suchý červen.
- Dubnový sníh rodí trávu.
- Mokrý duben - hojnost ovoce.
- Jaký duben - takový říjen.
- V dubnu hrom - nebojí se mrazu strom.

- Prší-li na 1. dubna, bude mokrý květen
- 6. Na svatého Celestína nemáš-li sedláčku zaseto, je to tvoje vina
- 11. Na svatého Lva papeže, travičky se už nařeže.
- 21. O svatém Anselmě semeno do země.
- 23. Prší-li na svatého Vojtěcha, neurodí se švestky.
- 24. Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři.
- 25. Na svatého Marka, brambor plná řádka

KUŽELKOVÝ TURNAJ 4. 3. 2020

V našem Domově se v tento den konal kuželkový turnaj. Kdo měl čas a náladu, tak si přišel zahrát. Nálada byla opravdu výborná, bylo to velmi příjemně strávené dopoledne.

Po skončení soutěže bylo vyhodnocení všech hráčů.

Krásné třetí místo vybojovala paní Rausová. Za výkon dostala krásný hrneček a kávu. Druhé místo vybojovala paní Širhalová, ta také vyhrála hrneček a kávu. Vítězkou se stala paní Michalcová, která si z této soutěže odnesla hlavní výhru a to třídílnou čajovou sadu.

Ostatní soutěžící také neodešli s prázdnou, vždyť bojoval každý. Tak i pro ně byla připravená sladká odměna.

Takže nakonec kdo vyhrál? VŠICHNI 😊

Autorkou článku je paní Dana Dynáková, aktivizační pracovnice

INFORMACE ZE SOCIÁLNÍHO ODDĚLENÍ

- ✚ Výplata důchodů v měsíci dubnu proběhne ve středu 15. 4. 2020 od 8,00 hod do 11,00 hod. **Výplatu Vám osobně doneseme na pokoj.**

Vážení čtenáři,

- ✚ rádi uvítáme veškeré Vaše připomínky a náměty na články do Zpravodaje, které můžete předat (zavolat svými telefony) na sociální oddělení,
- ✚ aktuální číslo časopisu Zpravodaje je k zapůjčení na stolečkách ve vestibulu, na nástěnkách každého oddělení a na internetových stránkách domova www.hol.brnod.cz
- ✚ všechna čísla Zpravodaje jsou také k dispozici na sociálním oddělení.

PŘECHOD NA DVB-T2 SE POZASTAVUJE

Na základě dohody CRA s MPO a ČTÚ schválila v pátek 20. 3. 2020 Vláda ČR dočasné přerušení vypínání DVB-T sítě.

Cílem je zajistit přenos vysílání co největšímu počtu lidí bez nutnosti přeladění. Přechod na standard DVB-T2 bude obnoven po stabilizaci situace související s COVID-19.

Už dnes však 99 % domácností může přijímat vysílání v DVB-T2, které divákům přináší 30 nejsledovanějších TV programů, řadu z nich v HD kvalitě, a to včetně nového programu ČT3.

Zdroj: <https://www.dvbt2overeno.cz/>

NOVINKA PRO VÁS NAŠI KLIENTI - MOŽNOST TELEFONOVÁNÍ PŘES INTERNET

Vážení rodinní příslušníci a blízcí našich klientů,

jsme si vědomi nepohodlí a jistých obav, které vzhledem k preventivním opatřením a zákazu návštěv brání v osobním kontaktu s Vašimi blízkými.

Rozhodli jsme se Vám nabídnout možnost zprostředkované komunikace za pomoci asistence personálu a tabletu, s možností navázat spojení - online.

Kde jsme online?

Lze požádat o kontakt v aplikaci Skype, v aplikaci WhatsApp si nás uložte do kontaktů a následně se spojíme online s ohledem na upřesňující podmínky:

Komunikace s klienty z oddělení A (1. patro) + D (4. patro)

Skype: **DS HOLÁSECKÁ 1**

WhatsApp: **602 675 460**

Zprostředkuje aktivizační pracovnice v čase **od 9:00 – 11:00 hod** nebo **od 13:00 – 14:30 hod**
VŽDY po předchozí domluvě se **sociální pracovníci** v pracovní dny na tel.: **532 197 130 (725 409 629)**

Vzhledem k vysoké pracovní vytíženosti personálu jsme schopni zprostředkovat obslužnost následovně:

Spojení s klienty na oddělení **A – sudý týden**

Spojení s klienty na oddělení **D – lichý týden**

Komunikace s klienty z oddělení B (2. patro) + C (3. patro)

Skype: **DS HOLÁSECKÁ 2**

WhatsApp: **602 627 341**

Zprostředkuje aktivizační pracovnice v čase **od 9:00 – 11:00 hod** nebo **od 13:00 – 14:30 hod**
VŽDY po předchozí domluvě se **sociální pracovníci** v pracovní dny na tel.: **532 197 135 (604 450 449)**

Vzhledem k vysoké pracovní vytíženosti personálu jsme schopni zprostředkovat obslužnost následovně:

Spojení s klienty na oddělení **B – lichý týden**

Spojení s klienty na oddělení **C – sudý týden**

!! Realizace od úterý 14. 4. 2020!!

TŘETÍ ARTETERAPIE 3. 3. 2020

Opět jsme měli arteterapii s paní Žanetou Zieglerovou.

Tentokrát jsme seděli u jednoho stolu. Prý, co nás potěšilo? Z čeho jsme měli radost? Naši klientku paní Darinu potěšilo, když měla narozeniny – přišla její rodina, její známí. Pak má radost, když tu máme nějaké aktivity. Vytáhla si obrázek chryzantémy. Nádherné, růžové, v podzimním ladění... Olgu potěší, když za ní přijde na návštěvu syn. Vytáhla si obrázek. Co je to na něm za kytičku? Levandule. Dává se voňavých polštářku. Ano... Mirka měla radost, když ji včera navštívila kamarádka. Spolu chodily do školy, pocházejí ze stejné vsi. Ano, sněženka. První jarní kvítí. To si vytáhla... Eva má radost, když může potěšit druhé. Má dobré srdíčko. Co je na jejím obrázku? Chvilí jsme zkoumali. Byla to kopřiva. Důležitá léčivka, je na krvinky, obsahuje železo, čistí krev. Dává se i drůbeži – slepicím, prasatům... Rozvíjeli jsme své úvahy... Paní Marie R. má radost, když přijde syn... Není divu. Návštěva syna, dětí, rodiny vždy potěší... Božence se líbilo, když se „honila“ s pravnučkou. To jen „jako“. Holčička je malá. Jako že utíkala před ní, aby ji nechytila. Krásná hra. Děvčátko i za tyto hrátky, za laškování určitě miluje svou prababičku. Boženka to s dětmi umí. Dnes si vytáhla kartičku s obrázkem narcisů – byl jich celý záhon. Samé žluté kalichy... Elenu těší, že bude prababičkou. Miminko čeká vnuk, je mu 26... Elena si vytáhla sedmikrásku – prosté, přitom krásné kvítí... Paní Jarka si vytáhla plod bezu černého, takového, jaký roste na mezích, u plotů, jak se z něho dělají třeba šťávy, marmelády. Paní Jarka má radost, když za ní přijde návštěva. Jako by si ji tím přivolala. Zrovna teď přišla za ní dcera... Pořád bylo co probírat. Vzpomínali jsme, jak jsme z květů bezové „matičky“ vařili čaje, jak je černý bez na pocení, proti rýmě, nachlazení... Verunka má radost z dětí svých známých. A pak má radost, když za ní přijde její sestra Eva... Chvilí jsme hloubali, co si to za obrázek Verunka vytáhla. Nakonec jsme na to přišli. Pečou se z toho zdravé, kořeněné sušenky, je to na imunitu, na zdraví. Zázvor. Ano, zázvor. Léčivé má své hlízy... Marie H. má radost, když jede k vnukovi. A hned vykládala, že jsou tam tři děti, po sobě 2, 4 a 6 let. Paní Marie je ráda pozoruje, jak si hrají, jak se baví... Vytáhla si obrázek slunečnice. Otáčí se za sluncem. Pak jsme si prohlíželi další kytičky: co je to tu za květy? Tady konvalinka – svými zvonečky jemně cinká. A tady zase... No jo, to je pažitka, takto kvete. Tady zase krásná růže...

Ale to už jsme se pustili do práce. Na stole byly barevné tuše – modrá, zelená, červená, žlutá. Společně jsme tvořili jeden obraz. Kolektivní dílo. Práce nás bavila, bylo to vidět na první pohled. Pracovali jsme rukama, hlavou, očima, celým tělem, s ohromným zaujetím. Pěkně jsme si to užívali. Co z toho bude? To se dozvíme příště. Ale už teď před námi vystávalo dílo načisto umělecké, mistrovské, abstraktní. Každý se na něm svým podílem, svou prací podepsal. Asi proto bylo tak krásné.

Pravdu má Elena: Co je to radost? Třeba i ty naše výtvary.

Není to báječné, když i malé věci můžeme takto prožívat?

Děkujeme za pohodovou hodinku! Tvořili si ji všichni!

Autorkou článku je PhDr. Markéta Běhalová, aktivizační pracovnice

PÁR STRÍPKŮ ZE ŽIVOTA NAŠICH KLIENTŮ V DOBÁCH KORONAVIRU + JEJICH VZPOMÍNKY, VYPRÁVĚNÍ

Bavili jsme se, jak se dalo. Zpočátku, pokud to počasí dovolilo, sedávali jsme na sluníčku v mezigenerační zahradě. Ne vždy to ale umožňovalo počasí. Tak jsme čas trávili na oddělení. Rozprávěli jsme si, zpívali, četli, jak tomu bylo i onehdy: To jsme četli knížku Zdeňka Galušky – Slovácko sa nesúdi. Když jsme četli příběh „Chrústi“, jako bychom byli opět v časech našeho mládí. Paní Srnková vzpomínala: „Jako děcka, jak byli chrústi, jsme chodívali s pětilitrovou sklenicí. Na zahradě jsme mívali třešni. Na ní hodně chrústi bývali. Dávali jsme je do sklenice. V podvečer, jak chrousti lítali, jsme je pometly sráželi. To se vždy maminka ptala: „Je už sousedka venku?“ a tak rodiče vzali stoličky a šli ven. To bývaly krásné chvíle. Pospolitost, sousedské vztahy, my, děti, naši rodiče.“

Paní Aujeská se také připojila: „Večer bývalo zvykem, sousedé a my, že se sedávalo před domem. Rodiče si vzali stoličky, šli ven. Tu si vykládali. My, děti, jsme lítaly s metlami, srážely jsme chrousty a sbíraly je. V papírovém sáčku jen vrčeli. Byly tam i ovocné stromy. Z nich jsme chrousty setřásaly. Dokud stromy kvetly, tak rodiče bývali venku každý den. To bylo nejlepší, co jsem v životě zažila.“

A hned všichni zase vzpomínali, jak měli kdysi doma třeba králíky a jak jim chodili na pampelišky. Někteří mívali doma celé hospodářství, slepice, kačeny, husy nebo i kravičky a koně.

Jindy se třeba dralo peří a pak, když se končilo, napeklo se, navařilo. „My, děcka, jsme vyprávěním naslouchaly. Tehdy ještě nebyla televize.“ – to se do hovoru přidala paní Mouková.

Čas plynul. Nastal čas individuálních terapií – jednotlivě s klienty po pokojích. To bylo zase jiným způsobem krásné. Však si klienti taky individuálních terapií pěkně užívali.

S některými jsme probírali kapitolky z jejich života. Některé byly veselé, někdy však i jiné. Jeden z těch příběhů vyprávěla paní Odrazilová: *„Jako ´dárezek´ k narozeninám, jsem dostala ´předvolání do nebeské brány. Za stolem seděl Petronel a Uriáš. Před sebou měli mé kádrové materiály. Petronel prohlásil: „Já ji neberu, vem si ji ty, Uriáši“. Uriáš protočil panenky s dotazem: „Proč ji nechceš?“ „Protože,“ – odvětil: „Bude mi tu zakládat seniorské kluby, turistické vycházky, spózala by po celém světě, po skalách, řekách, k moři, všechna hlavní města, jejich památky a bádala by o jejich historii. Moji pracovníci – andělé – by se udřeli, aby ji uhlídali“. Uriáš se uchechtl a pravil: „Já si s ní poradím. Šlohnul jsem jí ty její toulavé boty a bude sedět na zadku a mít už jen vzpomínky.“* Paní Vlasta dovyprávěla svůj příběh. Byl skutečný. Takový, jaký je život...

Jiní byli spokojeni, když se mohli zaposlouchat do příběhů Starého zákona. Vzali jsme to od počátku. Však to znáte: *Bůh řekl: Budiž světlo... pak byla země a moře... rostliny a stromy, slunce... ryby, ptáci, různé druhy zvířat. Šestý den Bůh stvořil člověka. Sedmý den odpočíval... A pak tu byl Adam, kterého Bůh stvořil z hlíny země a Eva – tu Bůh stvořil z Adamova žebra. Žili v ráji... tam byl i strom poznání dobrého a zlého...* Někteří na „své“ biblické čtení opravdu čekali.

Někdo má rád pohádky. Co tak Tři zlaté vlasy děda Vševěda nebo Dlouhý, Široký a Bystrozraký atd. Četli jsme si je. Moc se líbily. I nám dospělým. Naslouchalo se dobře a pozorně, skoro se zatajeným dechem...

Někteří si oblíbili příběhy k zamyšlení. Znáte třeba – Kolik váží sněhová vločka? Nebo příběh *Soucit v očích*? Že ne? Pokud chcete, s námi si poslechněte.

Tento příběh se odehrál jednoho řezavě chladného večera před mnoha lety. Při čekání na přívoz starci zmrzla jinovatka ve vousech. Čas se nekonečně vlekl. Starý muž byl prokřehlý a ztuhlý ledovým severním větrem. Náhle zaslechl slabý, pravidelný dusot kopyt, blížící se po zmrzlé pěšině. Toužebně sledoval několik jezdců na koních, kteří se vynořili ze zatáčky. Prvního nechal stařec projet kolem, aniž se pokusil upoutat jeho pozornost. Pak projel další a další. Konečně se k místu, kde stařík seděl jako sněhová socha, přiblížil poslední jezdec. Stařec zachytil jeho pohled a řekl: „Pane, byl byste tak hodný a převezl starého člověka na druhý břeh? Pěšky se tam asi nedostanu.“

Jezdec přitáhl koni uzdu a odpověděl: “To víte, že ano. Naskočte si.“ Když spatřil, že stařec není schopen zvednout své napůl zmrzlé tělo ze země, slezl a pomohl mu na koně. Jezdec nejenže převezl staříka přes řeku, ale odvezl ho až do jeho domova, který se nalézal jen pár mil odtamtud. Když se blížili malé, ale útulné chaloupce, jezdce přemohla zvědavost: „Pane, všiml jsem si, že jste nechal ostatní projet kolem a nikomu jste neřekl, aby vás svezl. Pak jsem přijel já a vy jste mě hned požádal o svezení. Rád bych věděl, proč jste v takovém mrazu a tmě čekal až na posledního jezdce. Co kdybych odmítl a nechal vás tam?“

Stařec se pomalu sesunul z koně, podíval se na jezdce zpřímá do očí a odpověděl: „Už jsem na světě nějaký čas a počítám, že lidi znám dost dobře.“ A pokračoval: „Kouknul jsem se do očí těm ostatním a hned jsem viděl, že je vůbec nezajímám. Nemělo by cenu jim říkat o svezení. Ale když jsem pohleděl do vašich očí, viděl jsem dobrotu a soucit. V tu ránu jsem věděl, že mi pomůžete v nouzi.“

Ta hřejivá slova jezdce hluboce dojala: „Děkuji vám za to, co jste řekl, pravil starci. „Doufám, že si vždycky najdu čas, abych s vlídností a soucitem pomáhal ostatním z nesnází.“

.....

Dnešní příběh, dnešní střípky, dnešní kapitolka končí. Tak zase příště.

A děkuji za spolupráci – i v individuálních terapiích!

=====

Milí naši klienti, přestože se v těchto koronavirových dobách nemůžeme setkávat, tak jak jsme byli zvyklí, v myšlenkách jsme s vámi. Pomáháte tím, že chápete a respektujete nutnost mimořádných opatření. Děkujeme za pochopení, trpělivost, shovívavost. Držíme vám pěsti, a jasně že i nám, abychom to ve zdraví všichni přežili, i celá naše země, svět. Ať dobře zvládáte náročnou situaci! Držte se! Jsme s vámi! Máme vás rádi! Záleží nám na vás, na vašich životech, na zdraví! Opatrujte se! Těšíme se pak na setkání s vámi všemi! Třeba i v našich kroužcích. A na dalších akcích. Budou lepší časy!

Autorkou článku je PhDr. Markéta Běhalová, aktivizační pracovnice

VELIKONČNÍ SVÁTKY aneb SVÁTKY JARA jsou za dveřmi

Velikonoční svátky patří k nejstarším svátkům vůbec. Jejich základní podstatou z dob předkřesťanských bylo vítání přicházejícího jara, nového vegetačního období, v přeneseném slova smyslu vítězství života nad smrtí.

Pro křesťany jsou Velikonoce především spojovány se vzkříšením Ježíše Krista. Na tyto svátky se křesťané připravují čtyřiceti denním obdobím nazývaným postní doba, které začíná Popelní středou. Je to původně doba, kdy lidé toužící přijmout křest zintenzivnili svoji přípravu. Po velikonocích nastává velikonoční doba, která trvá 50 dní do svátků "Seslání Ducha svatého", kdy se připomíná další událost.

Tyto svátky jara byly slaveny různou formou už u starých Slovanů a Germánů. Jako významné a již nábožensky organizované svátky se objevují poprvé u Židů. Byly to svátky přesnic (pascha) slavené na památku vysvobození Izraelitů z Egypta vždy 14. dne měsíce nisanu. Svátek pascha (hebrejsky pesah = přejítí, ušetření) je oslavou toho, že Hospodin, když hubil prvorozence v Egyptě, přešel a ušetřil domy Židů, které byly označeny krví beránka.

Velikonoce, jako svátky umučení a vzkříšení, patří k základním křesťanským pohyblivým svátkům. Ostatní pohyblivé svátky se odvozují vždy od data velikonoční neděle. Podle církevní historie připadlo utrpení Kristovo na dobu, jež následovala po jarní rovnodennosti, a současně mu předcházel jarní měsíční úplněk. Toto pravidlo bylo vzato za základ a křesťanské Velikonoce (velikonoční neděle) se slaví vždy první nedělí po prvním jarním úplňku.

SVATÝ TÝDEN

Květná neděle (5. dubna)

Neděle, která bezprostředně předchází velikonocím. Oslavuje Kristův triumfální vjezd do Jeruzaléma několik dnů před jeho umučením. V liturgii svátku jsou význačné tři momenty: požehnání ratolestí, jež se odehrává mimo chrám, s průvodem celého společenství; čtení pašijí; slavnost mše svaté.

Sazometná středa (8. dubna)

Tento den se vymetají saze z příbytků tj. domy se čistí a připravují na svátky.

Zelený čtvrtek (9. dubna)

Název vzniknul pravděpodobně z toho, že se v dřívějších dobách v tento den měla jíst jen zelená strava (zelenina).

Zvyky na Zelený čtvrtek:

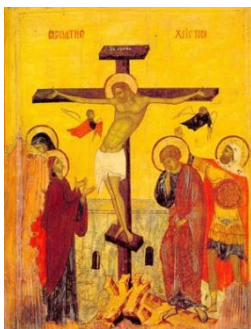
- ❖ Lidé v tento den vstávali velice časně, rodina se pomodlila, omyli se rosou, protože bránila

onemocnění šíje a dalším nemocem.

- ❖ Hospodyně vstávaly časně, aby zametly dům ještě před východem slunce. Smetí se odneslo na křižovatku cest, aby se v domě nedržely blechy.
- ❖ Kdo sní před východem slunce pečivo namazané medem, je chráněn před uštknutím hadů a před žihadly vos.
- ❖ V Orlických horách házeli lidé do studny chleba namazaný medem, aby se v ní držela po celý rok voda.
- ❖ Odpoledne se nepracovalo. Pekly se jidáše, zvláště tvarované obřadní pečivo z kynutého těsta. Pokud se jedly potřené medem, opět měly být pro zdraví.
- ❖ Ranní mše se koná pouze v biskupských chrámech. Při této mši se světi svaté oleje (olej křtěnců, svaté křížmo a olej pro nemocné).
- ❖ Při večerní mši naposledy zvoní zvony a pak "odlétají do Říma" až do bílé soboty - po tuto dobu jsou nahrazovány řehtačkami a klapačkami.
- ❖ Podle tradice, když zazní zvony naposledy, si máte zacinkat penězi, aby se vás držely celý rok. Někde se zvoní paličkou o hmoždíř, aby stavení opustil hmyz a myši.
- ❖ V tento den se také koná obřad mytí nohou.

Velký pátek (10. dubna)

Název byl odvozen od velkého tajemství. Velký pátek je připomínkou dne smrti a ukřižování Ježíše Krista, proto je prožíván jako den postu ve znamení smutku, ticha a rozjímání. Podle evangelií odpoledne ve tři hodiny zemřel Ježíš na kříži. Proto se přibližně v tento čas věřící scházejí k zvláštní bohoslužbě - není to běžná mše, otvírá se smysl utrpení a smrti Krista při čtení Bible, připomíná se pokleknutím před křížem, přednáší se modlitby za velké bolesti celého světa (rozdělení, války, špatné vztahy, nejednota křesťanů aj.). V mnohých kostelech se koná tento den ještě pobožnost křížové cesty. Součástí pobožností bylo také odhalení a uctění svatého kříže.

Zvyky a pověry na Velký pátek:

- ❖ K tomuto dni se pojí mnoho pověr a zvyků. Věřilo se např. v magickou sílu země, která se na Velký pátek otvírala a na krátkou dobu zpřístupňovala poklady. Poklad označovalo světýlko nebo kvetoucí nebo zářící kapradí, otvor ve skále, ze kterého vycházela záře. Na souš vycházeli vodníci a proháněli se na koních. Podle pověsti se i na chvíli otevřela hora Blaník.
- ❖ Velký pátek je také postním dnem - postem od masa a újmy v jídle.
- ❖ Lidé vstávali před východem slunce, chodili se mýt do potoka, aby se chránili před

nemocemi.

- ❖ Někde se chlapci potápěli a snažili se ústy vytáhnout kamínek, který pak hodili levačkou za hlavu, to je mělo ochránit před bolením zubů.
- ❖ V krajích s plátenickou výrobou se předly pašijové nitě, pak se udělalo na šatech několik stehů, to mělo ochránit před uhranutím a zlými duchy. Košile ušitá z plátna pašijových nití chránila před bleskem.
- ❖ V tento den se nesmělo nic půjčovat, protože půjčená věc by se mohla očarovat. Věřilo se hodně na čarodějnice a uhranutí.
- ❖ Nepracovalo se na poli ani v sadu, aby se nehýbalo zemí.
- ❖ Nepralo se prádlo, protože by se prádlo namáčelo místo do vody do Kristovy krve.
- ❖ Také se chodilo dům od domu, za zvuku řehtaček a různých říkaček se oznamovalo poledne a ranní i večerní klekání. Hospodyně připravovala obdarování v podobě sušeného ovoce, pečiva, vajec a někdy také drobných peněz.

Bílá sobota (11. dubna)

Bílá sobota je tzv. aliturgickým dnem, neboť se tento den zásadně neslaví mše svatá a další svátosti, kromě pomazání nemocných a svátosti smiření. Skončením Bílé soboty skoncoval také dlouhotrvající půst.

Zvyky a tradice:

- ❖ Z ohořelých dřevěk se vytvářely křížky a nosily se do pole, aby bylo úrodné. Popelem z posvěceného ohně se posypaly louky.
- ❖ Někde se uhlíky dávaly za trám do domu, aby ho chránily před požárem.
- ❖ V sobotu se také uklízelo, bílilo.
- ❖ Připravovalo se a chystalo. Na slavné Vzkříšení, na Hod boží velikonoční, obřadní i sváteční pokrmy, pekly se mazance i velikonoční beránci, pletli se pomlázky z vrbového proutí, a nebo se vážali březové metličky a zdobila se vajíčka.

Velikonoční neděle – Boží hod Velikonoční (12. dubna)

Kristus vstal z mrtvých za svítání "prvního dne v týdnu", neboli "prvního dne po sobotě" (která byla podle židovského kalendáře posledním dnem týdne). Svým zmrtvýchvstáním dovršil Boží stvořitelské a vykupitelské dílo. Proto se křesťané v tento den začali pravidelně scházet k eucharistickému "lámání chleba" a tento den nazvali "dnem Páně".

Zvyky a tradice:

- ❖ Provádělo se svěcení velikonočních pokrmů - beránek, mazanec, vejce, chleba, víno.
- ❖ Na Chodsku se posvěcené jídlo jedlo v kostele ve stoje.
- ❖ Každá návštěva dostala kousek z posvěceného jídla.
- ❖ Ve východních Čechách dal hospodář kus svěceného mazance, vejce a víno poli, zahradě a studni, aby byla úroda, voda a dostatek ovoce.
- ❖ Pečou se velikonoční beránci.

Velikonoční pondělí (13. dubna)

Tento den je pomlázka, velikonoční hodování, mrskut. Chlapci chodí dům od domu za děvčaty se spletenými pomlázkami většinou z vrbového proutí zdobené stuhami. Šlehají dívky a vinšují. Za to dostanou malovaná vajíčka. Někde je zvykem, že v úterý chodí s pomlázkou děvčata, jinde polévají chlapce vodou. V mnoha vsích bylo zvykem číhat na děvčata ráno, když šla do kostela.

Bílá neděle (19. dubna)

Druhá neděle velikonoční - novokřtěnci nosili toho dne naposledy bílé křestní roucho. Dnes je často dnem slavnostního prvního sv. přijímání.

VELIKONOČNÍ SYMBOLY

Velikonoční beránek - Symbol beránka byl velmi rozšířený již v předkřesťanské tradici v celé středomořské civilizaci, ovládané po tisíciletí pastevcí. V hebrejské tradici symbolizovaly ovce Izraelitu jako člena "Božího stáda", i židovský Bůh je označován za pastýře, který bere své ovce do náručí. V křesťanské církvi se beránek stal symbolem Božího Beránka, Krista a znázorňuje se s praporem vítězství. Kristus je nazýván Beránkem

Božím na znamení čistoty, nevinnosti a poslušnosti. Je velikonočním Beránkem nového Izraele, jehož krev zachránila pokřtěné od hříchu a smrti.

Symbol kříže - Symbol kříže nevznikl s křesťanstvím, je mnohem starší, znali ho už staří Egypťané, Číňané či Kréťané a jeho význam byl v různých kulturách i náboženstvích univerzální, byl spojen s problémem orientace v kosmu, v prostoru mezi nebem a zemí a chápán jako propojení božského (vertikální rameno) a lidského (horizontální rameno) světa, stal se symbolem věčnosti. Dnes je kříž nejdůležitějším symbolem křesťanství, protože Kristus, Boží Syn byl odsouzen ke smrti ukřižováním. Kříž má řadu podob, ve tvaru písmena T, X (tzv. kříž sv. Ondřeje), + rovnoramenný kříž řecký, klasický křesťanský kříž s delší spodní částí označovaný jako latinský.

Velikonoční oheň - Tak jako jarní slunce znamená vítězství nad zimou, procitnutí po dlouhém studeném čase, stejně takový je příchod Ježíše o Velikonocích. Oheň se zapaluje a světlí na

začátku liturgie na Bílou sobotu při obřadech Velké noci (ze soboty na neděli). Od velikonočního ohně se zapálí velikonoční svíce, která se potom ve slavnostním průvodu a za třikrát opakovaného zpěvu "Světlo Kristovo" vnese do temného kostela.

Velikonoční svíce - Svíce je důležitým symbolem ve všech kulturách, světlo je chápáno jako znamení života. Velikonoční svíce symbolizuje Zmrtvýchvstalého Krista, který zvítězil nad smrtí. Tento význam je ještě podtržen tím, že se zapálená svíce ponořuje do vody, která se posvěcuje na křestní vodu a zapaluje se od ní také křestní svíce. Svíce je většinou ozdobena motivem kříže, na kterém jsou voskovými hřebíky zdůrazněny Kristovy rány, nad křížem je první a poslední písmeno řecké abecedy - alfa a omega - značící, že Ježíš je začátek i konec; dále se užívá motivu stromu, beránka, slunečních paprsků nebo vody. Bílá barva svíce symbolizuje naději a nový život.

Velikonoční vajíčko - Protože vejce obsahuje zárodek života, bylo již odpradávná symbolem plodnosti, úrodnosti, života a vzkříšení, v předkřesťanských dobách bylo někde dokonce dáváno do hrobu k mrtvému. Vejce nacházíme již před křesťanstvím při pohanských oslavách jara. Zvyk konzumovat vejce v době svátků souvisel pravděpodobně i s postem, který Velikonocům předcházela, a při kterém se vejce jíst nesměla, proto lidé netrpělivě čekali, až postní doba skončí. Ve spojení s lidovou tradicí vznikl zvyk zdobení vajíček doprovázený řadou obřadů a pověr. Vejce něco skrývá, je jako zamčený hrob, ve kterém je přesto ukryt život. Tady je zřetelné symbolické spojení se Zmrtvýchvstáním Ježíše a s křesťanskými Velikonocemi.

Velikonoční zajíček - V dnešní rozšířené evropské tradici je označován zajíc za toho, kdo o Velikonocích přináší vajíčka, nejlépe čokoládová. Podle jednoho výkladu vzniklo spojení z toho důvodu, že zajíc na jaře hledá v blízkosti lidských obydlí potravu a jelikož je plachý a lidí se straní, je mu přisuzováno i tajné roznášení velikonočních vajec. Jiný názor na vznik spojení velikonočního zajíce s vajíčkem poukazuje na zvyk, kdy se do chleba upečeného ve formě zajíce položilo velikonoční vejce, čímž se sdružily tyto dva symboly - není potom divu, že časem vznikla představa, že vajíčka snáší nebo přináší zajíc. Bývalo také zvykem, aby kmotří zvali děti k tzv. honění velikonočního zajíce, to znamenalo, hledání ukrytých vajíček v zahradě.

Autorkou článku je Jana Horáková, DiS., sociální pracovníce

CO NÁS ČEKÁ V DUBNU...??

- Vzhledem ke stále probíhající pandemii nového typu koronavirové infekce Covid-19 jsme stále nuceni zamezit veškerým akcím. V případě změn či uvolnění tohoto opatření, budete včas informováni, a to jak rozhlasem, tak na nástěnkách Vašeho oddělení.

1. 4. Apríl

První dubnový den již tradičně patří žertovným vtípkům. Proto budme obezřetní a zkusme je prohlédnout, než jim uvěříme. Anebo sami zkusme něco vymyslet a vtípně napálit naše nejbližší.

7. 4. Světový den zdraví

Světový den zdraví byl vyhlášen od roku 1950, kdy vznikla Světová organizace zdraví - WHO (World Health Organization). Tento den je připomínkou, že bychom si měli neustále budovat a zlepšovat svou kvalitu života. Zároveň připomínkou toho, že WHO se snaží o vymýcení různých nemocí a o snižování nemocnosti a úmrtí po celém světě, a to hlavně u sociálně slabších částí populace. Činnost této organizace je zaměřena na prevenci.

10. 4. Velký pátek – státní svátek

Velký pátek je součástí tzv. svatého týdne během velikonoce, kdy byl podle křesťanské tradice v tento den ukřižován Ježíš Kristus. V České republice je od roku 2016 novým státním svátkem. Během Velkého pátku jsou hrány tzv. Pašijové hry podle sv. Jana. Vrcholem obřadů je uctívání kříže. Eucharistie se v tento den neslaví. Podává se však svaté přijímání (z hostií, jež byly proměněny na Zelený čtvrtek). Na Velký pátek se papež modlí Křížovou cestu v římském Koloseu. Velký pátek je jedním ze dnů přísného půstu. S velkým pátkem je spojena pranostika, že se nesmí hýbat se zemí a ani prát prádlo.

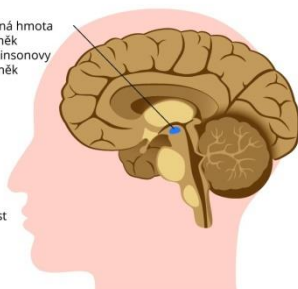

11. 4. Světový den Parkinsonovy choroby

Parkinsonova nemoc

Substantia nigra
(součást bazálních ganglií) – žerná hmota
Přítomnost nervových buněk
produkcijících dopamin – u Parkinsonovy
nemoci úbytek těchto buněk

Nedostatek dopaminu
parkinsonický třes - rigidita – tuhost
deprese
pomalé nekoordinované
pohyby aj.

epidemiology

Parkinsonova choroba je jedním z neurologických onemocnění, kterým trpí převážně starší lidé, přičemž na světě je přibližně 6 miliónů lidí postižených touto nemocí. Tento den slouží jako připomínka toho, jak zákeřná nemoc to je. Uvědomění si existence této vážné nemoci. Co je Parkinsonova nemoc? Jedná se o neurologické onemocnění, špatnou souhru procesů v mozku, a důsledkem jsou nekoordinované pohyby.

13. 4. Pondělní velikonoční – státní svátek

Velikonočnímu pondělí se vážou tradice, které zná každý z nás. Nejčastější je pletení pomlázek a barvení vajíček. Většinou chodí na koledu chlapani a vyšupávají dívky "aby neuschly". A v některých koutech naší republiky se jednou za 4 roky tato tradice obrací a chodí šupat dívky - jedná se o přestupný rok. Další tradicí koledy je polévání vodou a samozřejmě ta nejpříjemnější část - obdarování. Tradiční malovaná vajíčka - kraslice v dnešní době často nahrazují čokoládová vejce či různé sladkosti a v neposlední řadě i něco na zahřátí.

22. 4. Den Země

Den země je dnem věnovaným naší planetě a v konečném důsledku i nám všem. Stanovení termínu tohoto svátku vychází z původních oslav dnů Země, které se obvykle konaly při oslavách jarní rovnodennosti (21. březen). Den země vznikl v USA spontánně, jako ekologicky laděný svátek Země. Od roku 1990 se k oslavám dne Země přidala i Česká republika. 22. duben je věnovaný planetě Zemi ať už smýšlením po ekologické stránce nebo s ohledem na války. Cílem moderních oslav dne Země je upozornit na dopady lidského chování na životní prostředí, a samozřejmě diskuse o možných nápravných a preventivních řešení těchto problémů.

26. 4. Mezinárodní den vzpomínky na Černobyl

Mezinárodní den vzpomínky na Černobylskou havárii, která se stala roku 1986. Havárie byla několik dní tajená světu Ruskými úřady a dodnes ne zcela objasněná. Vzpomínky na Černobyl jsou v paměti mnoha lidí velmi živé a dodnes není situace po havárii vyřešena.

Zpravodaj pro Vás připravila Jana Horáková, DiS., sociální pracovníce